

GENDER A MEDIKALIZACE

Antropologie těla

OBSAH HODINY

- závěrečná práce
- opakování
- reflexe četby
- základní přístupy: kategorický / poststrukturalistický / relační
- aplikace

CÍLE HODINY

- porozumění kategorickému, konstruktivistickému a relačnímu pojetí genderu
 - porozumění genderu, reprodukci jako sociální instituci
 - schopnost aplikace

OPAKOVÁNÍ

POHLAVÍ VS. GENDER

- pohlavně specifická těla

vs.

- kulturní konstrukce/ reprezentace pohlaví
 - maskulinita
 - feminita

- gender
 - definuj sociální a symbolickou sféru gender (str. 175)
 - uveď 1 příklad u každého

CO URČUJE GENDER?

VYMYSLI PŘÍKLADY

gender je

- automatický
 - daný příslušností k tomu kterému pohlaví
- sociálně konstruovaný
 - produkt diskurzu – nutí člověka, co a jak má dělat
- performovaný
 - utvářený neustálým děláním, jednáním

TĚLO A IDENTITA

- sexualita propojená s tvorbou identity (západ)
 - fluidita sexuality a genderu – politika identity
 - **management těla → management identity?**
-
- → úpravy těla
 - → tělesné performativní umění

UMĚNÍ A TĚLO

(STR. 189)

- Efekt umění soustředěné na tělo a jeho úpravy?
- extrémní forma obsese experimentovat se způsoby ukotvení
 - vlastní identity
 - vztahy k sobě
 - vztahy k druhým

Způsob kontroly symbolického ve světě.

TĚLO

- místo morfologické a sociální konstrukce subjektů
- vyznačují průnik symbolického a sociálního
- vztah každého subjektu k jeho / jejímu tělu materiální i imaginární povahy
- pohlaví, sex a gender
 - produkty materiálních i symbolických interakcí
 - zprostředkovaných jazykem a interpretací

REFLEXE ČETBY

HREŠANOVÁ, E.: GENDEROVANOST PORODU JAKO PŘÍKLAD ANTROPOLOGICKÉHO ZKOUMÁNÍ LIDSKÉ REPRODUKCE

Situování textu

- čas: současnost
 - prostor: ČR, zpracovávající vedoucí zahraniční teorie a výzkumné zprávy, týkající se genderu, reprodukce a porodnictví.
 - metoda (178, 1. odst.): přehledový text
 - vztah k minulému textu: pracuje s podobnými koncepty (všimněte si, jak se předkládané pojetí genderu překrývají s těmi z minulého textu, používají jinou terminologii), rozvíjíme téma genderu v rámci medicínského prostředí
-
- ○ čem text pojednává? (178, 1. odst.)
-
- Hlavní argument/ na jakou otázku odpovídá? (178, 1. odst.; 187., 1. odst.)

ZÁKLADNÍ PŘÍSTUPY

KE STUDIU GENDERU A REPRODUKCE

- kategorický
- poststrukturalistický
- relační

KATEGORICKÉ POJETÍ GENDERU

A PORODU

- **gender = genderovaná těla**
- *ale také – mocenské vztahy*

- → velikost skupiny mužů a žen
- → *mocenské vztahy a sociální nerovnosti → patriarchální charakter porodnictví?*

- př.
- porod jako ženská záležitost
- profesionalizace porodnictví od 2. poloviny 18. století

POSTSRUKTURALISTICKÉ POJETÍ GENDERU

A PORODU

- gender = diskurz
- diskurz???? (str. 183, 3. odst)
- kritika redukcionismu kategorického přístupu
- Foucault a Derrida
- → jak genderové významy vznikají diskurzivně
- → gender a reprodukce jako sociální instituce?
- **sociální instituce:** „obecně praktikovaný, schvalovaný a předávaný způsob jednání a vztahů“ <https://cs.wikipedia.org/wiki/Instituce>

-
- př.
 - těhotné tělo jako symbol
 - způsoby vládnutí = governmentalita
 - = jakými způsoby se těhotné ženy ne/stávají aktérkami těhotenství

RELAČNÍ POJETÍ GENDERU

A PORODU

- gender = vztah
- dělání genderu
- Bourdieu, Murphy
- sociální embodiment – obousměrný proces tělo – kultura/společnost
- → tělo = síť významů, zkušeností, vyjádření, která slouží společnosti
- ženy jsou jsoucími těly jinak než muži? (str. 181)

APLIKACE

POROD A KULTURA

- Jakými způsoby tvaruje kultura porod?
 - součást univerzální ženské biologie vs. kulturně specifický průběh a význam porodu
 - str. 181 - 182
-
- kdo určuje, kdo může být přítomen u porodu?
 - jak má vypadat kontakt mezi nastávající matkou a otcem?

POROD JAKO GENDEROVANÁ ZKUŠENOST

- str 182, 3. – 4. odst.
- jak se genderové role otiskují do zkušenosti porodu?

MEDIKALIZACE PORODU

- ? Definice → další příklad?
- medicína = sociální instituce mocný nástroj sociální kontroly
- medikalizace ženského reprodukčního zdraví?
- str. 182 – 183
- vnější a vnitřní objektifikace ž. těla? (str. 183, 3. odst.)
- genderovanost lékařských metafor genderovaného těla (Str. 183, 4. odst. – 184, 2.odst)

PORODNICTVÍ JAKO AUTORITATIVNÍ VĚDĚNÍ

- co je autoritativní vědění
- co určuje, které vědění je legitimnější? (str. 184, 7. odst. - 185)
- genderovanost autoritativního vědění - příklady? (str. 185, 2.odst.)

POROD JAKO PŘECHODOVÝ RITUÁL

- definuj (str. 185, 7. odst.- 186., 1. odst.)
- fáze (str. 186, 1. odst)
- příklady (str. 186, např. 2.)

OTÁZKY K ČETBĚ

- Jaké jsou rozdíly mezi kategorickým, poststrukturalistickým a relačním pojetím genderu?
- Jakým způsobem ovlivňuje kultura porod?
- Co je medikalizace?
- Co je autoritativní vědění?
- Jak je porod genderovaný?

PŘÍŠTÍ HODINA

Téma: Genderová identita jako praxe

Nedbálková, Kateřina (2009). Řád veřejných toalet: Píšu pro sociologii, ne pro svoji zábavu. Biograf 49, str. 2-21.

• **otázky k četbě:**

Jakým způsobem fungují veřejné toalety jako dobrý příklad působení moderní moci?

- Podle jakých kategorií jsou veřejné toalety strukturované?
- Jakým způsobem na veřejných toaletách dochází k reprodukci sociální struktury?
- Jakých podob zde nabývá veřejný a soukromý disciplinační pohled?

• **článek k aplikaci:** <https://www.novinky.cz/zena/styl/clanek/zeny-se-bouri-proti-verejnym-genderove-neutralnim-toaletam-v-sydney-40311309>

• **hlasujte v anketě o způsobu atestace** (už jsem ji skutečně zprovoznila :)

- pokud jste si vybrali písemnou práci, nebo prezentaci, nahrajte téma + seznam literatury